

Tingshusgatan 8-10
Stöd och Utvecklingsförvaltning
Ledning

Adress: Regeringskansliet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
KN2026/00781

Yttrande från Gällivare Kommun avseende Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Övergripande hållning

Gällivare kommun ansluter sig i huvudsak till de synpunkter och förslag som Region Norrbotten redovisat i sitt remissvar och delar regionens grundläggande positiva inställning till förordningens övergripande inriktning. Kommunen stödjer ambitionen att stärka EU:s industriella konkurrenskraft, ekonomiska säkerhet och klimatomställning, och välkomnar åtgärder som kan påskynda strategiska investeringar och minska sårbara beroenden i kritiska värdekedjor.

Samtidigt vill kommunen markera att förordningens praktiska genomslag kommer att bero på hur den utformas i detalj och tillämpas i den lokala verkligheten. Gällivare delar Region Norrbottens bedömning att regelverket måste vara proportionerligt, rättssäkert, administrativt hanterbart och praktiskt tillämpligt för kommuner och regioner. Förslagets samlade konsekvenser för den kommunala nivån är ännu inte fullt klarlagda, och Gällivare anser att det finns ett tydligt behov av fortsatt analys, särskilt avseende ansvarsfördelning, administrativ belastning, kostnadseffektivitet och vilka krav som i praktiken kommer att ställas på offentliga aktörer.

Utöver Region Norrbottens synpunkter vill Gällivare kommun, mot bakgrund av sina särskilda förutsättningar, lyfta följande kompletterande perspektiv.

Postadress

Gällivare kommun
982 81 GÄLLIVARE

Telefon

0970-818 000

Telefax

0970-144 51

Bankgiro

754-1576

Hemsida

www.gellivare.se

E-post: post@gallivare.se

Gällivare i den industriella accelerationen

Gällivare kommun har en unik position i den europeiska industriella omställningen. Inom kommunen pågår omfattande investeringar i järnmalmsbrytning genom LKAB:s gruva i MalMBERGET och i kopparbrytning genom Boliden Aitik, en av Europas största koppargruvor. Parallellt genomför kommunen sedan över ett decennium en samhällsomvandling där centrala delar av tätorten flyttas som direkt konsekvens av industrins markanspråk – en process som inneburit omfattande kommunala investeringar i bostäder, infrastruktur, skolor, omsorg och offentliga miljöer.

Mot denna bakgrund ser Gällivare kommun att den industriella accelerationen medför både betydande möjligheter och stora samhällsutmaningar. Kommunen befinner sig fortfarande i ett läge där konsekvenserna av samhällsomvandlingen hanteras parallellt med fortsatt industriell utveckling och nya investeringsbehov. Erfarenheterna från Gällivare visar att en snabb industriell expansion ställer höga krav på långsiktig samhällsplanering, samordning mellan offentliga aktörer på lokal, regional och nationell nivå samt tillräcklig kommunal kapacitet. När utvecklingen av bostäder, infrastruktur, kompetensförsörjning och samhällsservice inte sker i takt med näringslivets behov uppstår betydande påfrestningar för kommunen och lokalsamhället. Dessa erfarenheter är viktiga att beakta i den fortsatta beredningen av förordningen.

Industriella accelerationsområden

Kommunen är positiv till idén om industriella accelerationsområden som verktyg för bättre samordning av planering, tillstånd, energi och infrastruktur. Verktöget får dock endast genomslag om det kopplas till verkliga förutsättningar på plats. Förordningens fokus på snabbare processer riskerar annars att bli verkningslöst i regioner där den begränsande faktorn inte är formella tillståndskedjor utan kapaciteten i systemen runt projekten – energiförsörjning, transportinfrastruktur, kommunal service och bostadsutbud.

Gällivare anser att en utpekning av accelerationsområden måste föregås av nära dialog med berörda kommuner, och att utpekningen ska kopplas till ekonomiska och organisatoriska resurser som motsvarar de faktiska initiala kostnader som lokal nivå bär. Accelerationsområden får inte heller skapa parallella strukturer vid sidan av redan etablerade kommunala processer för fysisk planering och tillståndsprovning.

Tillståndsprocesser och rättssäkerhet

Gällivare kommun stödjer ambitionen att förenkla och samordna tillståndsprocesser, vilket kan ske bland annat genom resurstillförsel till provande myndigheter, ökad samordning och digitalisering, tydligare tidsramar och ansvarsfördelning mellan instanser och tidiga samråd. Men förenkling får inte ske på bekostnad av rättssäkerhet, kvalitet i provningen eller nationella processers legitimitet.

Kommunen vill särskilt uppmärksamma förslagets mekanism för tyst beviljande (tacit approval) vid utebliven myndighetsrespons inom utsatt tid. Mekanismen riskerar att stå i konflikt med grundläggande rättssäkerhetskrav, miljöbalkens provningssystem, det kommunala planmonopolet enligt plan- och bygglagen, grundläggande demokratiska förutsättningar utifrån det kommunala självstyret.

Kommunen anser att ett uteblivet myndighetsbeslut inte bör likställas med ett godkännande i frågor som rör miljö, markanvändning eller intrång i traditionella samiska näringar.

Om kommuner och regioner ska förväntas bidra till snabbare processer måste det också säkerställas att de har organisatorisk kapacitet, resurser och mandat att göra det.

Kommunalt självstyre och lokal demokratisk legitimitet

Gällivare kommun vill särskilt uppmärksamma att flera av förordningens mekanismer aktualiserar grundläggande frågor om kommunalt självstyre. Utpekandet av

accelerationsområden med områdesomfattande tillstånd, mekanismen för tyst beviljande (tacit approval) och den samlade digitala ingången via European Business Wallet kan sammantaget inskränka det kommunala planmonopolet enligt plan- och bygglagen och kringgå demokratiskt beslutade processer i kommunfullmäktige och nämnder. Förordningen träder därmed in i ett bredare mönster där beslutsmyndighet över markanvändning, miljö och infrastruktur stegvis förskjuts från kommunal till statlig och europeisk nivå. Norrbottens Kommuner har i nyligen avgivna yttranden – bland annat över SOU 2025:88 *Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten* och över Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria om kärntekniska anläggningar – varnat för att enskilt rimliga effektiviseringsförslag sammantagna riskerar att urholka det kommunala självbestämmandet. Gällivare kommun delar denna oro.

Förenkling som flyttar beslut bort från den nivå där invånarna har möjlighet att utöva inflytande riskerar att försvaga den demokratiska legitimitet som industriell omställning är beroende av på lång sikt. Gällivare kommun anser därför att subsidiaritetsprincipen i artikel 5.3 i EU-fördraget bör tillämpas striktare, att inskränkningar i kommunalt självstyre prövas mot proportionalitetsprincipen i regeringsformen 14 kap. 3 §, samt att konsekvenser för det kommunala självstyret görs till en explicit del av den särskilda översynsklausulen efter tre år.

FDI-krav och praktisk tillämplighet

Kommunen stödjer förordningens ambition att säkerställa att större utländska investeringar genererar mervärde för EU och dess medborgare. Gällivare vill samtidigt lyfta att det föreslagna kravet på minst 50 procent EU-anställda i investeringar över 100 miljoner euro i batterier, fordon, solceller och kritiska råmaterial behöver utformas med flexibilitet, särskilt under en uppstartsfas.

I norra Sverige är arbetsmarknadens utbud begränsat och kompetensförsörjningen kraftigt ansträngd. Strikt tillämpning av kvotkrav i ett uppstartsskede kan motverka förordningens syfte genom att försena eller fördyra investeringar, eller leda till att investeringar styrs till EU-regioner med större arbetsmarknadsutbud men sämre råvaru- och energiförutsättningar. Kommunen föreslår att kravet kombineras med övergångsregler, uppfyllelseplaner över tid samt riktade incitament för utbildning, kompetensväxling och validering inom investeringsregionen.

Offentlig upphandling och kommunala konsekvenser

Gällivare välkomnar förslaget att använda offentlig upphandling som verktyg för att premiera produkter med lågt koldioxidavtryck och stärka efterfrågan på strategiska EU-tillverkade produkter. Kommunen vill samtidigt understryka att tillämpningen för kommunala upphandlare måste vara administrativt hanterbar. Krav på "Made in EU", ursprungsverifiering eller koldioxidprestanda i flera värdekedjeled får inte utformas så att de blir oöverkomliga för en kommun av Gällivares storlek att praktiskt följa upp.

Tydlig nationell vägledning, standardiserade verifieringsmetoder och digitalt stöd är förutsättningar för att kraven ska kunna omsättas i praktiken utan att urholka den kommunala upphandlingsfunktionens kapacitet.

Kommunal kapacitet och samhällsbyggnadskostnader

Som Region Norrbotten påpekar är industriell omställning i norra Sverige inte enbart en industripolitisk fråga utan i hög grad en samhällsbyggnadsfråga. Gällivares erfarenhet visar att en kommun under industriell acceleration bär betydande initiala kostnader för infrastruktur, kommunal service, utbildningsinfrastruktur och offentliga miljöer – långt innan industrins skattebas och tillväxteffekter når kommunen.

Förordningen och de finansieringsmekanismer som omger den – inklusive European Competitiveness Fund, Just Transition

Fund och nationella stöd – bör därför innefatta tydliga mekanismer för:

- direkt medfinansiering till kommuner som bär stora samhällsbyggnadskostnader till följd av strategiska industriinvesteringar,
- förstärkning av regional utbildningsinfrastruktur och vuxenutbildning,
- stöd till bostadsbyggande i orter som påverkas av snabb industriell expansion,
- kompetensförsörjning, inklusive validering av utländsk kompetens och språkutbildning.

Utan sådana mekanismer riskerar förordningens mål att underminerats av att lokal kapacitet inte räcker till.

Samspel med andra EU-regelverk

Gällivare instämmer i Region Norrbottens påpekande att förordningen inte kan bedömas isolerat. Samspelet med Net Zero Industry Act, Critical Raw Materials Act, upphandlingsdirektiven samt befintliga miljöregler behöver klargöras. Kommunen ser särskilt fram emot förtydliganden av hur förordningens accelerationsmekanismer förhåller sig till miljöprövningsdirektivens krav, till befintliga nationella miljöbalksregler och till svensk plan- och bygglagstiftning.

Avslutning

Gällivare kommun anser sammanfattningsvis att förordningens övergripande inriktning är positiv. Kommunen vill samtidigt understryka att förslaget är omfattande och komplext då det berör flera olika politikområden samtidigt – industri, energi, tillstånd, upphandling, stöd, handel, investeringar och regional utveckling. Förordningens utformning i detalj kommer att avgöra dess faktiska effekt – särskilt i de kommuner och regioner där den industriella omställningen redan pågår i full skala.

Den fortsatta beredningen behöver säkerställa att regelverket blir proportionerligt, rättssäkert, praktiskt genomförbart och administrativt hanterbart-utformat med särskild hänsyn till kommuner och regioners verkliga lokala förutsättningar eftersom de förväntas bära en stor del av genomförandet.

Med vänlig hälsning
Birgitta Larsson
Ordförande Kommunstyrelsen